

Motion till riksdagen 2019/20:1515

av **Mats Berglund (MP)**

Forskning om patientsäkerhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att initiera ett forskningsprogram för patientsäkerhet och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Säkerheten i svensk sjukvård bör vara hög. Vårdskador vållar såväl personligt lidande som stora samhälleliga kostnader. Vi satsar stora offentliga resurser på att vården ska vara säker och effektiv med flera myndigheter och många aktörer inblandade. Trots detta finns fortsatt stora problem med patientsäkerheten. Ett område som bör stärkas är forskning om patientsäkerhet. Svensk forskning kring patientsäkerhet är tyvärr liten i förhållande till problemets storlek och inget forskningsråd eller någon organisation har i dag ett ansvar för forskning eller koordinering av forskning inom området.

En nationell handlingsplan

Socialstyrelsen har formulerat förslag till en nationell handlingsplan för patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024. Det övergripande målet i förslaget är att ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada. Det är ett ambitiöst mål. Enbart inom den somatiska sjukhusvården drabbas i dag ca 100 000 patienter varje år av vårdskador, varav ca 1 200 dödsfall, med en kostnad på 7 miljarder kronor per år. Inom andra områden såsom barnsjukvård, hemsjukvård, primärvården och psykiatrin saknas tillräcklig kunskap om vårdskador.

Som Socialstyrelsen konstaterar finns det ett behov av en nationell kraftsamling för att stärka huvudmännens arbete med det systematiska patientsäkerhetsarbetet. Även andra aktörer, bland andra Patientsäkerhetsutredningen och Riksrevisionen, lyfter genom gjorda granskningar fram behovet av kunskap och forskning. Forskningen kring patientsäkerhet behöver få högre prioritet än tidigare, och staten behöver därför ta ett övergripande ansvar för att möta det behov som finns. Socialstyrelsens förslag till

handlingsplan innehåller många förslag till åtgärder med inriktning på fem fokusområden. Ett genomgående tema är behovet av kunskap och kompetens. Det handlar exempelvis om kunskap om inträffade vårdskador, och om hur man skapar tillförlitliga och säkra system och processer.

Ett forskningsprogram för patientsäkerhet

Det är viktigt med en nationell handlingsplan för patientsäkerhet. Kunskap ska vara ett fundament i en sådan plan. Den bör vara baserad på vetenskap och forskning i så stor grad som möjligt. Förslaget tar emellertid inte upp forskningsfrågan och hur kunskapen ska utvecklas. Patientsäkerhet bör ses som ett särskilt kunskapsområde. Vi föreslår därför att regeringen initierar ett särskilt forskningsprogram för patientsäkerhet. Ett sådant program bör dels lokalisera och formulera ett antal prioriterade teman för ytterligare fördjupning och dels stödja den praktiska användningen så att kunskapen nyttiggörs och blir användbar för professionen.

Forskningsprogrammet bör vidare vara långsiktigt med minst fem års utsträckning och ha en särskild avsatt finansiering. Programmet skulle kunna administreras av forskningsrådet Forte, vars ansvarsområde väl täcker forskningsområdet. Forte skulle kunna få i uppdrag att kartlägga nuvarande forskning samt att utreda lämpliga organisatoriska lösningar för forskningsinsatser och för nyttiggörande av resultat. Detta behöver göras i samråd med olika aktörer inom vården.

Det behövs en finansiering som på ett rimligt sätt motsvarar problemets storlek. Man kan jämföra med samhällets satsning på forskning om trafiksäkerhet på minst 100 miljoner kronor. Inom vårdsektorn är antalet skadade och omkomna flerfaldigt större än inom trafiken. Finansiering och styrning bör behandlas i framtida budgetar samt inom ramarna för kommande forskningsproposition.

Mats Berglund (MP)